

ПЕРЕЛІК

документів, що подаються військовозобов'язаним для отримання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації відповідно до підстав, зазначених у [статті 23](#) Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”

Категорія осіб, які мають право на відстрочку відповідно до статті 23 Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”	Документи, що підтверджують право на відстрочку
1. Частина перша статті 23 Закону	
1) заброньовані на період мобілізації та на воєнний час за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, а також за підприємствами, установами і організаціями в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, і перебувають на спеціальному військовому обліку	список військовозобов'язаних, які пропонуються до бронювання на період мобілізації та на воєнний час, в електронній формі засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, визначений Порядком бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час , затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 р. № 76 (Офіційний вісник України, 2023 р., № 15, ст. 940; 2024 р., № 107, ст. 6790), або список військовозобов'язаних, на яких оформляється відстрочка від призову на військову службу на період мобілізації та на воєнний час відповідно до переліків посад і професій (додаток 13 до Порядку бронювання військовозобов'язаних за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та підприємствами, установами і організаціями відповідно до переліків посад і професій військовозобов'язаних, які підлягають бронюванню на період мобілізації та на воєнний час, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 лютого 2015 р. № 45, - із змінами, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 11 січня 2018 р. № 12 і від 7 червня 2014 р. № 674)
2) визнані в установленому порядку особами з інвалідністю або відповідно до висновку військово-лікарської комісії тимчасово непридатними до військової служби за станом здоров'я на строк 6-12 місяців (з наступним проходженням військово-лікарської комісії)	довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, визначеною МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, що надсилається до

	<p>районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, органів СБУ, відповідних підрозділів розвідувальних органів, або посвідчення, яке підтверджує відповідний статус, або пенсійне посвідчення чи посвідчення, яке підтверджує призначення соціальної допомоги відповідно до Законів України “Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю”, “Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю”, в яких зазначено групу та причину інвалідності, або довідка для отримання пільг особами з інвалідністю, які не мають права на пенсію чи соціальну допомогу, за формою, затвердженою Мінсоцполітики, або постанова військово-лікарської комісії територіального центру комплектування та соціальної підтримки, або відомості про групу інвалідності, причину інвалідності, дату встановлення інвалідності, безстроковість установа групи інвалідності чи дату наступного переогляду, отримані із Централізованого банку даних з проблем інвалідності засобами Єдиної інформаційної системи соціальної сфери</p>
<p>3) жінки та чоловіки, на утриманні яких перебувають троє і більше дітей віком до 18 років, крім тих, які мають заборгованість із сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму платежів за три місяці</p>	<p>свідоцтво про народження кожної дитини із зазначенням батьківства військовозобов’язаного та (або) рішення суду про встановлення факту перебування дитини (дітей) на утриманні військовозобов’язаного (за наявності), інші документи, на підставі яких у військовозобов’язаного виник обов’язок утримувати падчерку, пасинка до досягнення ними 18 років відповідно до статті 268 Сімейного кодексу України (за наявності), та один з таких документів: свідоцтво про шлюб з матір’ю (батьком) дітей (трьох і більше); рішення суду про розірвання шлюбу та визначення місця проживання дітей з батьком (матір’ю), що є військовозобов’язаним; рішення органу опіки і піклування про визначення місця проживання дітей з батьком (матір’ю), що є військовозобов’язаним; письмовий договір між батьками про те, з ким з батьків будуть проживати діти, та про участь другого з батьків у їх вихованні; свідоцтво про шлюб з матір’ю (батьком) дітей (трьох і більше) та документи, які свідчать про відсутність у малолітніх, неповнолітніх падчерки, пасинка матері, батька, діда, баби,</p>

	<p>повнолітніх братів та сестер або про те, що такі особи не можуть з поважних причин надавати їм належне утримання (свідоцтво про смерть; витяг з Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин; рішення суду про визнання безвісно відсутнім або оголошення померлим; вирок суду, за яким особа відбуває покарання у місцях позбавлення волі; висновок медико-соціальної експертної комісії або лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я чи витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, якщо зазначені мати, батько, дід, баба, повнолітні брати та сестри самі потребують постійного догляду; рішення суду про позбавлення батьківських прав матері, батька);</p> <p>інформація з Єдиного реєстру боржників про відсутність в Реєстрі відомостей про військовозобов'язаного за категорією стягнення (характером зобов'язання) "стягнення аліментів" з датою формування такої інформації не пізніше ніж за п'ять днів до дня подання заяви про надання відстрочки</p>
<p>4) жінки та чоловіки, які мають дитину (дітей) віком до 18 років, якщо другий з батьків такої (таких) дитини (дітей) помер, позбавлений батьківських прав, визнаний зниклим безвісти або безвісно відсутнім, оголошений померлим, відбуває покарання у місцях позбавлення волі, а також коли особа самостійно виховує та утримує дитину за рішенням суду або запис про батька такої дитини в Книзі реєстрації народжень здійснений на підставі частини першої статті 135 Сімейного кодексу України</p>	<p>свідоцтво про народження дитини (дітей) із зазначенням батьківства</p> <p>військовозобов'язаного та один із документів: свідоцтво про смерть одного з батьків або рішення суду про оголошення одного із батьків померлим, або рішення суду про позбавлення одного з батьків батьківських прав, або рішення суду про визнання одного із батьків безвісти відсутнім, або витяг із Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, або вирок суду, за яким особа відбуває покарання у місцях позбавлення волі, або документи, які підтверджують, що особа самостійно виховує та утримує дитину (рішення суду про встановлення факту самостійного виховання дитини або витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про народження із зазначенням відомостей про батька відповідно до частини першої статті 135 Сімейного кодексу України)</p>
<p>5) жінки та чоловіки, опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі, які виховують дитину з інвалідністю віком до 18 років</p>	<p>для підтвердження інвалідності дитини - медичний висновок про дитину з інвалідністю віком до 18 років за формою, затвердженою МОЗ, або індивідуальна програма реабілітації дитини з інвалідністю, видана лікарсько-консультативною комісією</p>

	<p>лікувально-профілактичного закладу; для підтвердження родинних стосунків з батьками (для рідних батьків) - свідоцтво про народження дитини із зазначенням батьківства військовозобов'язаного; для підтвердження повноважень опікуна, піклувальника - рішення районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті (у разі утворення) ради, сільської, селищної ради об'єднаної територіальної громади або рішення суду про встановлення опіки, піклування та свідоцтво про народження дитини; для усиновителів - рішення суду про усиновлення та свідоцтво про народження дитини із зазначенням батьківства військовозобов'язаного;</p>
	<p>для прийомних батьків - рішення районної, районної у м. Києві держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради про влаштування дитини до прийомної сім'ї або договір про влаштування дітей на спільне проживання та виховання у прийомній сім'ї за формою, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 565 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 18, ст. 826), та свідоцтво про народження дитини; для батьків-вихователів - рішення районної, районної у м. Києві держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради про влаштування дитини до дитячого будинку сімейного типу або договір про організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу за формою, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 564 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 18, ст. 825), та свідоцтво про народження дитини</p>
<p>б) жінки та чоловіки, опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі, які виховують дитину, хвору на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, що підтверджується</p>	<p>для підтвердження захворювання дитини - довідка про захворювання дитини на тяжке перинатальне ураження нервової системи, тяжку вроджену ваду розвитку, рідкісне (орфанне) захворювання, онкологічне, онкогематологічне захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкий психічний розлад, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гостре або хронічне захворювання нирок IV ступеня, про те, що дитина отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги (форма первинної облікової</p>

документом, виданим лікарсько-консультативною комісією закладу охорони здоров'я в порядку та за формою, встановленими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, але якій не встановлено інвалідність

документації [№ 080-3/о](#));
для підтвердження виховання дитини - довідка про отримання державної допомоги на дитину, хвору на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, на дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, яким не встановлено інвалідність, видана структурним підрозділом з питань соціального захисту населення районної, районної у м. Києві держадміністрації (військової адміністрації) адміністрації, виконавчим органом міської, районної у місті (у разі її утворення) ради, центром з нарахування та здійснення соціальних виплат (незалежно від того, кого призначено отримувачем допомоги);
для підтвердження родинних стосунків з батьками (для рідних батьків) - свідоцтво про народження дитини із зазначенням батьківства військовозобов'язаного;
для підтвердження повноважень опікуна, піклувальника - рішення районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті (у разі утворення) ради, сільської, селищної ради об'єднаної територіальної громади або рішення суду про встановлення опіки, піклування, свідоцтво про народження дитини;
для усиновителів - рішення суду про усиновлення; свідоцтво про народження дитини із зазначенням батьківства військовозобов'язаного;
для прийомних батьків - рішення районної, районної у м. Києві держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради про влаштування дитини до прийомної сім'ї або [договір про влаштування дітей на спільне проживання та виховання у прийомній сім'ї](#) за формою, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 565 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 18, ст. 826), свідоцтво про народження дитини;
для батьків-вихователів - рішення районної, районної у м. Києві держадміністрації,

	<p>виконавчого органу міської, районної у місті ради про влаштування дитини до дитячого будинку сімейного типу або договір про організацію діяльності дитячого будинку сімейного за формою, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 564 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 18, ст. 825), свідоцтво про народження дитини</p>
<p>7) жінки та чоловіки, на утриманні яких перебуває повнолітня дитина, яка є особою з інвалідністю I чи II групи</p>	<p>для підтвердження інвалідності дитини - довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, визначеною МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, або посвідчення, яке підтверджує відповідний статус, або пенсійне посвідчення чи посвідчення, що підтверджує призначення соціальної допомоги відповідно до Законів України “Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю”, “Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю”, в яких зазначено групу та причину інвалідності, або довідка для отримання пільг особами з інвалідністю, які не мають права на пенсію чи соціальну допомогу, за формою, затвердженою Мінсоцполітики; для підтвердження родинних стосунків - свідоцтво про народження дитини із зазначенням батьківства військовозобов’язаного</p>
<p>8) усиновлювачі, на утриманні яких перебуває дитина (діти), яка (які) до моменту усиновлення була (були) дитиною-сиротою (дітьми-сиротами) або дитиною (дітьми), позбавленою (позбавленими) батьківського піклування, віком до 18 років, опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі, патронатні вихователі, на утриманні яких перебуває (перебувають) дитина-сирота (діти-сироти) або дитина (діти), позбавлена (позбавлені) батьківського піклування, віком до 18 років</p>	<p>для підтвердження статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, - витяг із рішення районної, міської держадміністрації (військової адміністрації), виконавчого органу сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її утворення) ради про надання дитині (дітям) статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування; для патронатних вихователів - договір про патронат над дитиною, типова форма якого затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2021 р. № 893 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 69, ст. 4386); для опікунів, піклувальників - рішення районної, міської держадміністрації (військової адміністрації), виконавчого органу сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її утворення) ради або рішення</p>

	<p>суду про встановлення опіки, піклування; для усиновлювачів - рішення суду про усиновлення;</p> <p>для прийомних батьків - договір про влаштування дітей на виховання та спільне проживання у прийомній сім'ї відповідно до додатка до Положення про прийомну сім'ю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 565 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 18, ст. 926; 2006 р., № 6, ст. 299);</p> <p>для батьків-вихователів - договір про організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу відповідно до додатка до Положення про дитячий будинок сімейного типу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 564 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 18, ст. 925; 2006 р., № 6, ст. 299)</p>
<p>9) зайняті постійним доглядом за хворою дружиною (чоловіком), дитиною та/або своїми батьком чи матір'ю (батьком чи матір'ю дружини (чоловіка), якщо вона сама потребує постійного догляду за висновком медико-соціальної експертної комісії чи лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я або рішенням експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, померла (загинула), визнана зниклою безвісти або безвісно відсутньою, оголошена померлою, і батько чи мати дружини не має інших працездатних членів сім'ї, які зобов'язані та можуть здійснювати за ними догляд), які за висновком медико-соціальної експертної комісії чи лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я або рішенням експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи потребують постійного догляду</p>	<p>для особи, яка потребує постійного догляду, - довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, затвердженою МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, або висновок лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я про потребу в постійному догляді за формою, затвердженою МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи;</p> <p>для особи, яка зайнята постійним доглядом за хворою дружиною (чоловіком), дитиною та/або своїми батьком чи матір'ю, - документи, що підтверджують родинні зв'язки (свідоцтво про шлюб або свідоцтво про народження дитини, або свідоцтво про народження особи, яка здійснює постійний догляд), документи про отримання компенсації (допомоги, надбавки) на догляд або акт про встановлення факту здійснення особою постійного догляду (додаток 8);</p> <p>для особи, яка зайнята постійним доглядом за батьком чи матір'ю дружини (чоловіка), - документи, що підтверджують родинні зв'язки (свідоцтво про шлюб та свідоцтво про народження дружини (чоловіка), документи, що підтверджують неможливість здійснення постійного догляду дружиною (чоловіком) або іншим працездатним членом сім'ї (висновок медико-соціальної експертної комісії чи лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я про потребу іншого</p>

	працездатного члена сім'ї в постійному догляді або свідоцтво про смерть такого члена сім'ї, або витяг з Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, або рішення суду про визнання безвісно відсутнім або рішення суду про оголошення його померлим), документи про отримання компенсації (допомоги, надбавки) на догляд або акт про встановлення факту здійснення особою постійного догляду (додаток 8)
10) опікуни особи, визнаної судом недієздатною	рішення суду про визнання особи недієздатною та рішення суду про призначення опікуна
11) які мають дружину (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю I чи II групи	свідоцтво про шлюб та один із документів, що підтверджує інвалідність дружини (чоловіка): довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, затвердженою МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, або посвідчення, яке підтверджує відповідний статус, або пенсійне посвідчення чи посвідчення, що підтверджує призначення соціальної допомоги відповідно до Законів України “Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю” , “Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю” , в яких зазначено групу та причину інвалідності, або довідка для отримання пільг особами з інвалідністю, які не мають права на пенсію чи соціальну допомогу , за формою, затвердженою Мінсоцполітики
12) які мають дружину (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю III групи, встановленою внаслідок онкологічного захворювання, відсутності кінцівок (кінцівки), кистей рук (кисті руки), стоп ніг (стопа ноги), одного з парних органів або за наявності у особи з інвалідністю III групи онкологічного захворювання, психічного розладу, церебрального паралічу або інших паралітичних синдромів	свідоцтво про шлюб та один із документів, що підтверджує інвалідність дружини (чоловіка): довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, визначеною МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, або посвідчення, яке підтверджує відповідний статус, або пенсійне посвідчення чи посвідчення, що підтверджує призначення соціальної допомоги відповідно до Законів України “Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю” , “Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю” , в яких зазначено групу та причину інвалідності,

	<p>або довідка для отримання пільг особами з інвалідністю, які не мають права на пенсію чи соціальну допомогу, за формою, затвердженою Мінсоцполітики та документ, що підтверджує наявність у дружини (чоловіка) захворювання та/або причину інвалідності</p>
<p>13) які мають одного із своїх батьків з інвалідністю I чи II групи або одного з батьків дружини (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю I чи II групи, за умови відсутності інших осіб, які не є військовозобов'язаними та відповідно до закону зобов'язані їх утримувати (крім випадків, якщо такі особи самі є особами з інвалідністю, потребують постійного догляду, перебувають під арештом (крім домашнього арешту), відбувають покарання у вигляді обмеження чи позбавлення волі). У разі відсутності невійськовозобов'язаних осіб здійснювати догляд за особою з інвалідністю I чи II групи може лише одна особа з числа військовозобов'язаних за вибором такої особи з інвалідністю</p>	<p>для батьків військовозобов'язаного з числа осіб з інвалідністю I чи II групи або батьків дружини (чоловіка) військовозобов'язаного з числа осіб з інвалідністю I чи II групи - один із таких документів, що підтверджує інвалідність: довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, затвердженою МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, або посвідчення, яке підтверджує відповідний статус, або пенсійне посвідчення чи посвідчення, що підтверджує призначення соціальної допомоги відповідно до Законів України “Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю”, “Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю”, в яких зазначено групу та причину інвалідності, або довідка для отримання пільг особами з інвалідністю, які не мають права на пенсію чи соціальну допомогу, за формою, затвердженою Мінсоцполітики; заява за формою згідно з додатком 15 (у разі потреби) із зазначенням прізвища, ім'я та по батькові (за наявності) особи, яку вона обирає для здійснення свого утримання;</p> <p>для військовозобов'язаного, який має одного із своїх батьків з інвалідністю I чи II групи, - документи, що підтверджують родинні зв'язки (свідоцтво про народження);</p> <p>для військовозобов'язаного, який має одного з батьків дружини (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю I чи II групи, - документи, що підтверджують родинні зв'язки (свідоцтво про народження дружини (чоловіка) та свідоцтво про шлюб);</p> <p>для військовозобов'язаного, який має одного із своїх батьків з інвалідністю I чи II групи або одного з батьків дружини (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю I чи II групи, - один із таких документів, що підтверджує неможливість інших осіб, які не є військовозобов'язаними та зобов'язані за законом утримувати одного із своїх батьків з</p>

	<p>інвалідністю I чи II групи або одного з батьків дружини (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю I чи II групи: довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, затвердженою МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, або висновок лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я про потребу в постійному догляді за формою, затвердженою МОЗ, або документ, що підтверджує перебування під арештом (крім домашнього арешту), або відбування покарання у вигляді обмеження чи позбавлення волі</p>
<p>14) члени сім'ї другого ступеня споріднення особи з інвалідністю I або II групи, зайняті постійним доглядом за нею (не більше одного та за умови відсутності членів сім'ї першого ступеня споріднення або якщо члени сім'ї першого ступеня споріднення самі потребують постійного догляду за висновком медико-соціальної експертної комісії чи лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я або рішенням експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи). У разі відсутності членів сім'ї першого та другого ступеня споріднення норма цього підpunkту поширюється на членів сім'ї третього ступеня споріднення особи з інвалідністю I або II групи</p>	<p>для військовозобов'язаного, який зайнятий постійним доглядом за членом сім'ї другого ступеня споріднення, який є особою з інвалідністю I чи II групи, - документи, що підтверджують родинні зв'язки другого ступеня споріднення (рідні брати та сестри, баба та дід з боку матері і з боку батька, онуки), один із таких документів, що підтверджує неможливість членів сім'ї першого ступеня споріднення (батьки, чоловік (дружина), діти, у тому числі усиновлені) здійснювати постійний догляд за особою з інвалідністю I чи II групи: довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, затвердженою МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, або висновок лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я про потребу члена сім'ї першого ступеня споріднення в постійному догляді за формою, затвердженою МОЗ, а також документи про отримання компенсації (допомоги, надбавки) на догляд або акт про встановлення факту здійснення особою постійного догляду (додаток 8); для військовозобов'язаного, який зайнятий постійним доглядом за членом сім'ї третього ступеня споріднення, який є особою з інвалідністю I чи II групи, - документи, що підтверджують родинні зв'язки третього ступеня споріднення (дядьки, тітки, племінники та племінниці), один із таких документів, що підтверджує неможливість членів сім'ї першого та другого ступеня споріднення здійснювати постійний догляд за особою з інвалідністю I чи II групи: довідка до акта огляду медико-соціальною</p>

	<p>експертною комісією за формою, затвердженою МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, або висновок лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я про потребу члена сім'ї першого або другого ступеня споріднення в постійному догляді за формою, затвердженою МОЗ, а також документи про отримання компенсації (допомоги, надбавки) на догляд або акт про встановлення факту здійснення особою постійного догляду (додаток 8);</p> <p>для особи, за якою здійснюється догляд, - один із таких документів, що підтверджує інвалідність особи: довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, затвердженою МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, або посвідчення, яке підтверджує відповідний статус, або пенсійне посвідчення чи посвідчення, що підтверджує призначення соціальної допомоги відповідно до Законів України “Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю”, “Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю”, в яких зазначено групу та причину інвалідності, або довідка для отримання пільг особами з інвалідністю, які не мають права на пенсію чи соціальну допомогу, за формою, затвердженою Мінсоцполітики</p>
<p>15) жінки та чоловіки, які мають дитину (дітей) віком до 18 років і чоловіка (дружину), який (яка) проходить військову службу за одним із видів військової служби, визначених частиною шостою статті 2 Закону України “Про військовий обов’язок і військову службу”</p>	<p>свідоцтво про шлюб, свідоцтво про народження дитини, довідка про проходження військової служби чоловіком (дружиною)</p>
<p>16) керівники міністерств та їх заступники, керівники державних органів, органів державного управління, юрисдикція яких поширюється на всю територію України</p>	<p>довідка про займану посаду, витяг із наказу про призначення на посаду</p>
<p>17) народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим</p>	<p>довідка про підтвердження статусу народного депутата України діючого скликання, видана Апаратом Верховної Ради України, депутата Верховної Ради Автономної Республіки Крим</p>

<p>18) судді, судді Конституційного Суду України, члени Вищої ради правосуддя, члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, керівник служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя, його заступник, дисциплінарні інспектори Вищої ради правосуддя</p>	<p>довідка про займану посаду, витяг із наказу про призначення на посаду</p>
<p>19) Уповноважений Верховної Ради України з прав людини</p>	<p>довідка про займану посаду, засвідчена в установленому законодавством порядку</p>
<p>20) Голова та інші члени Рахункової палати</p>	<p>довідка про займану посаду, засвідчена в установленому законодавством порядку</p>
<p>21) працівники органів військового управління (органів управління), військових частин (підрозділів) Міноборони, Збройних Сил, Держспецтрансслужби, Держспецзв'язку, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Національної гвардії, Держприкордонслужби, Управління державної охорони, апарату МВС та експерти установ експертної служби МВС</p>	<p>довідка про займану посаду, засвідчена в установленому законодавством порядку</p>
<p>22) дипломатичні службовці, які займають дипломатичні посади, МЗС, а також особи, які мають дипломатичний ранг Надзвичайний і Повноважний Посол</p>	<p>довідка про займану посаду, витяг із наказу про призначення або переведення на посаду; документ, що підтверджує присвоєння особі дипломатичного рангу Надзвичайний і Повноважний Посол (для осіб, яким присвоєно ранг Надзвичайний і Повноважний Посол)</p>
<p>23) державні службовці, які готують висновки до проектів нормативно-правових актів, проводять їх фахову, наукову, юридичну експертизу та/або експертизу прийнятих нормативно-правових актів, державні службовці, які безпосередньо виконують функції із забезпечення кібербезпеки, кіберзахисту та безпеки інформаційних технологій, роботи з розроблення програмного забезпечення, адміністрування баз даних, впровадження та підтримки новітніх інформаційно-комунікаційних технологій в органах, що забезпечують діяльність Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України</p>	<p>довідка про займану посаду, та витяг із посадової інструкції, засвідчені державним секретарем міністерства, Державним секретарем Кабінету Міністрів України, Головою Національного агентства з питань запобігання корупції, Головою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, уповноваженою особою Офісу Президента України, Апарату Верховної Ради України</p>
<p>24) інші військовозобов'язані або окремі категорії громадян у передбачених законом випадках</p>	<p>для військовозобов'язаних, зазначених у пункті 7¹ глави XII “Прикінцеві положення” Закону України “Про військовий обов'язок і військову службу”, - військово-обліковий</p>

	<p>документ з відміткою про звільнення в запас військовослужбовців строкової військової служби відповідно до Указу Президента України від 7 березня 2024 р. № 149; для військовозобов'язаних, зазначених в абзаці восьмому підпункту 1 пункту 2 розділу II “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України від 11 квітня 2024 р. № 3633-ІХ “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку”, - довідка про займану посаду, засвідчена в установленому законодавством порядку</p>
<p>2. Частина третя статті 23 Закону</p>	
<p>1) здобувачі професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти і здобувають рівень освіти, що є вищим за раніше здобутий рівень освіти, у послідовності, визначеній частиною другою статті 10 Закону України “Про освіту”, а також докторанти та особи, зараховані на навчання до інтернатури</p>	<p>для здобувачів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, а також докторантів - довідка про здобувача освіти, сформована в Єдиній державній електронній базі з питань освіти; для осіб, зарахованих на навчання до інтернатури, - довідка закладу освіти про зарахування на навчання до інтернатури, довідка закладу охорони здоров'я про прийняття на посаду лікаря (фармацевта/провізора)-інтерна певної спеціальності або довідка закладу охорони здоров'я про проходження практичної частини підготовки в інтернатурі як лікар (фармацевт/провізор)-інтерн за кошти фізичних (юридичних) осіб</p>
<p>2) наукові і науково-педагогічні працівники закладів вищої та фахової передвищої освіти, наукових установ та організацій, які мають науковий ступінь, і педагогічні працівники закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, закладів загальної середньої освіти за умови, що вони працюють відповідно у закладах вищої чи фахової передвищої освіти, наукових установах та організаціях, закладах професійної (професійно-технічної) чи загальної середньої освіти за основним місцем роботи не менш як на 0,75 ставки</p>	<p>для наукових і науково-педагогічних працівників закладів вищої та фахової передвищої освіти, наукових установ та організацій - довідка закладу освіти або наукової установи (організації) про займану посаду за основним місцем роботи та розмір частки ставки під час оплати праці, диплом про науковий ступінь; для педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, закладів загальної середньої освіти - довідка закладу освіти про займану посаду за основним місцем роботи та розмір частки ставки під час оплати праці</p>
<p>3) жінки та чоловіки, чий близькі родичі (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати або рідний (повнорідний, неповнорідний) брат</p>	

<p>чи сестра) загинули або пропали безвісти під час проведення антитерористичної операції, з числа:</p>	
<p>військовослужбовців або працівників утворених відповідно до законів України військових формувань, що захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, які загинули або пропали безвісти під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення;</p>	<p>документи, що підтверджують родинні зв'язки (у тому числі посвідчення члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України або посвідчення члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни, в якому проставляється відмітка про норму Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", на підставі якої особі надано статус, або витяг із Єдиного державного реєстру ветеранів війни), документи, які підтверджують факт загибелі (смерті) під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення (у тому числі сповіщення або копія акта службового розслідування, або витяг з наказу про виключення із списків особового складу (із зазначенням підстави), або висновок судово-медичної експертизи (крім випадків, коли особа зникла безвісти), який підтверджує загибель (смерть) особи під час участі в антитерористичній операції), витяг із Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, або рішення суду про оголошення особи померлою</p>
<p>працівників підприємств, установ, організацій, які залучалися до забезпечення проведення антитерористичної операції та загинули або пропали безвісти під час забезпечення проведення антитерористичної операції безпосередньо в районах та у період її проведення;</p>	<p>документи, що підтверджують родинні зв'язки (у тому числі посвідчення члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці або витяг із Єдиного державного реєстру ветеранів війни), витяг із наказу Антитерористичного центру при СБУ про залучення до забезпечення проведення антитерористичної операції, висновок судово-медичної експертизи (крім випадків, коли особа пропала безвісти), які підтверджують загибель (смерть) особи під час участі у забезпеченні антитерористичної операції, витяг із Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, або рішення суду про оголошення особи померлою</p>
<p>осіб, які загинули або пропали безвісти під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, за умови,</p>	<p>витяг із наказу Антитерористичного центру при СБУ про залучення до безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, документи, що підтверджують родинні зв'язки (у тому числі посвідчення члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці або посвідчення члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни, в якому</p>

<p>що в подальшому такі добровольчі формування були включені до складу утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів;</p>	<p>проставляється відмітка про норму Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, на підставі якої особі надано статус, або витяг із Єдиного державного реєстру ветеранів війни), рішення суду про визнання особи безвісно відсутньою або рішення суду про оголошення особи померлою у порядку, визначеному Цивільним кодексом України, витяг із Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин або рішення суду про оголошення особи померлою, документи, які підтверджують факт загибелі (смерті) під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення (у тому числі сповіщення або копія акта службового розслідування, або витяг з наказу про виключення із списків особового складу (із зазначенням підстави), або витяг з відповідного наказу командира військової частини у порядку, визначеному Порядком виплати грошового забезпечення сім'ям військовослужбовців, захоплених у полон або заручниками, а також інтернованих у нейтральних державах або безвісно відсутніх, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 р. № 884 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 97, ст. 3162)</p>
<p>осіб, які загинули або пропали безвісти під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах її проведення у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, але в подальшому такі добровольчі формування не були включені до складу утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів і виконували завдання антитерористичної операції у взаємодії з утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями та правоохоронними органами</p>	<p>витяг із наказу Антитерористичного центру при СБУ про залучення до безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, документи, що підтверджують родинні зв'язки (у тому числі посвідчення члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці або посвідчення члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни, в якому проставляється відмітка про норму Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, на підставі якої особі надано статус, або витяг із Єдиного державного реєстру ветеранів війни), рішення суду про визнання особи безвісно відсутньою або рішення суду про оголошення особи померлою у порядку, визначеному Цивільним кодексом України, або витяг із Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин</p>
<p>4) жінки та чоловіки, чії близькі родичі (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати або рідний (повнорідний, неповнорідний) брат</p>	<p>документи, що підтверджують родинні зв'язки (у тому числі посвідчення члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи</p>

<p>чи сестра) загинули або зникли безвісти за особливих обставин під час здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, а також під час забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії проти України під час воєнного стану</p>	<p>Захисниці України або посвідчення члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни, в якому проставляється відмітка про норму Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, на підставі якої особі надано статус, або витяг із Єдиного державного реєстру ветеранів війни), витяг із Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, документи, які підтверджують факт загибелі (смерті) під час здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях або забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії проти України під час воєнного стану (у тому числі сповіщення або копія акта службового розслідування, або витяг із наказу про виключення із списків особового складу (із зазначенням підстави)</p>
<p>5) члени сімей (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати, рідний (повнорідний, неповнорідний) брат чи сестра) осіб, яким посмертно присвоєно звання Герой України за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народові, виявлені під час Революції Гідності (листопад 2013 р. - лютий 2014 р.)</p>	<p>документи, що підтверджують родинні зв'язки, посвідчення, що підтверджує присвоєння звання Героя України за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народові, виявлені під час Революції Гідності (листопад 2013 р. - лютий 2014 р.), або витяг з указу Президента України про присвоєння звання Герой України</p>
<p>б) особи, стосовно яких у визначеному законом порядку встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України</p>	<p>виписка із Єдиного реєстру осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України</p>
<p>3. Частина п'ята статті 23 Закону</p>	
<p>не підлягають призову на військову службу під час мобілізації до досягнення 25-річного віку військовозобов'язані, які пройшли базову загальновійськову підготовку відповідно до статті 10 Закону України “Про військовий обов'язок і військову службу” чи базову військову службу</p>	<p>документ, що підтверджує проходження базової загальновійськової підготовки відповідно до статті 10 Закону України “Про військовий обов'язок і військову службу” чи військово-обліковий документ з відміткою про проходження базової військової служби, а також паспорт громадянина України</p>
<p>4. Частина шоста статті 23 Закону</p>	
<p>не підлягають призову на військову службу під час мобілізації військовозобов'язані з</p>	<p>витяг із наказу щодо виключення із списків особового складу (із зазначенням підстави) чи</p>

числа громадян, які проходили військову службу та були звільнені із служби у запас у зв'язку із звільненням з полону	витяг із наказу щодо звільнення з військової служби (із зазначенням підстави), або військово-обліковий документ з відміткою про звільнення з військової служби (із зазначенням підстави)
--	--

Примітка. Крім документів, визначених підпунктами 6-14 пункту 1 цього додатка, до заяви про надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період додається копія документа, що засвідчує реєстрацію в Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків, або копія паспорта громадянина України (для осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку в паспорті громадянина України) повнолітньої особи, стосовно якої військовозобов'язаним здійснюється опіка, піклування чи постійний догляд або яка перебуває на утриманні військовозобов'язаного.

{Додаток 5 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 591 від 21.05.2024, № 675 від 07.06.2024, № 748 від 18.06.2024, № 800 від 09.07.2024, № 930 від 16.08.2024, № 1542 від 27.12.2024, № 1558 від 31.12.2024, № 94 від 28.01.2025, № 219 від 28.02.2025, № 519 від 06.05.2025, № 1057 від 27.08.2025, № 1609 від 05.12.2025}